

Rastu cene u autoindustriji, šta je sa osiguranjem?

■ Cene rezervnih delova rastu, a osiguravači se trude da prate trendove i da se usklade sa dešavanjima na svetskom tržištu

Piše: Snježana Davidović

Procena je da su od 2013. godine cene auto-delova porasle 44 odsto, a to prati i rast cene automobila, kako novih, tako i polovnih. Na sve to dodatni uticaj imaju i dešavanja na svetskom tržištu i kriza koja je u toku. Ne treba zaboraviti ni činjenicu da rastu i cene radnog sata auto-servisa, kao i cene delova za vozila. Kako će se sve to odraziti na cenu auto-osiguranja i kasko osiguranja, pitali smo osiguravajuće kuće.

Rast cena autodelova gura cene autoosiguranja i kasko osiguranja

U osiguravajućim kućama saglasni su da će konstantan porast cene autodelova imati uticaj i na cenu autoosiguranja i kasko osiguranja.

Branko Pavlović, član Izvršnog odbora „Globos osiguranja“ ocenjuje da se u uslovima poremećenih lanaca snabdevanja usled pandemije, kao i svetske ekonomske krize zbog Ukrajine, sve cene u automobilskoj industriji su povećane znatno više od opšte inflacije.

„Rast cene rezervnih delova za automobile i radnog sata majstora u servisima će sigurno dovesti do značajnog rasta cena kasko osiguranja tokom 2022. godine, dok se u osiguranju od autoodgovornosti očekuju manje korekcije cena. Razlog za to je što se kasko osiguravaju samo novija vozila,

koja se popravljaju originalnim auto-delovima u skupim ovlašćenim servisima, dok se od autoodgovornosti osiguravaju svi, a prosečno vozilo u Srbiji je staro preko 17 godina”, pojašnjava Pavlović.

Da je tendencija da se povećava premija osiguranja autokaska, jer rastu cene radnog sata auto-servisa i delova za vozila, smatraju i u „Sava osiguranju”. Takođe kažu da na rast premije osiguranja autokaska utiče i rast cena vozila i navode podatak kompanije eBay da su u toku 2022. godine cene novih automobila porasle za 12 odsto, a da su cene polovnih automobila porasle za više od 40 odsto. U narednom periodu, kako dodaju, sigurno će rasti premija osiguranja autokaska zbog dva osnovna razloga: povećava se vrednost novih vozila koja predstavlja osnovicu za utvrđivanje premije osiguranja, a rastu i cene radnog sata auto-servisa, kao i cene delova za vozila.

U „Triglav osiguranju” objašnjavaju da kod određivanja riziko premije osiguranja (deo premije osiguranja koji se koristi za pokriće šteta) osiguravači posmatraju frekvenciju šteta i prosečan iznos štete. Prema trenutnim predviđanjima, kako ocenjuju, aktuelna dešavanja ne bi trebalo da imaju dominantan uticaj na frekvenciju štetnog događaja, dok bi uticaj na iznos prosečne štete trebalo da uslovi

povećanje iznosa premije osiguranja u narednom periodu.

„Prosečan iznos štete se strukturirano deli na iznose po osnovu: troškova rada, troškova rezervnih delova, a potrebno je posmatrati i kretanje cena polovnih vozila pri utvrđivanju iznosa štete u slučaju totalnih šteta. Trenutne analize pokazuju da sve navedene komponente prosečnog iznosa štete kod motornih vozila rastu u iznosu, pa je na osnovu toga očekivan i rast riziko premije osiguranja. Pored navedene podele (strukture) iznosa šteta rezultati se posmatraju i u pogledu homogenih grupa rizika (prema starosti vozila, starosti vozača, marki vozila, kubikaži motora itd.), a sve u cilju donošenja zaključaka o budućim izmenama tarifnog sistema, koji bi adekvatnije pratio promene u prirodi preuzetog rizika”, kažu u „Triglav osiguranju”.

Očekuje li se i rast troškova šteta?

Branko Pavlović ističe da očekuje da će iznos prosečne šteta kasko osiguranja porasti više od 30 odsto, dok će prosečna šteta autoodgovornosti porasti oko 10 odsto, pod uslovom da odnos dinara i evra ostane stabilan kao u prethodnih deset godina.

„Ipak, s obzirom na rast cene goriva i opštu ekonomsku nestabilnost u celom svetu, vozači će smanjiti broj pređenih

kilometara, što će dovesti i do određenog pada broja šteta. Teško je proceniti ukupan efekat povećanja prosečne štete i smanjenja broja šteta", navodi on.

Da cene rezervnih delova i materijala automobila konstantno rastu, podsećaju i u „Sava osiguranju“.

„Međutim, zbog poznatih dešavanja u svetu i autoindustriji, u poslednjih šest meseci ovlašćeni autoservisi su podigli cene radnog sata do 50 odsto, što se direktno odražava na rast troškova šteta. Očekivanja su da će se u ovoj godini troškovi šteta uvećati minimum 15 odsto", ocenjuju u „Sava osiguranju“.

U „Triglav osiguranju“ podsećaju na istraživanje koje su sprovele osiguravajuće kuće u Nemačkoj, a koje je utvrdilo da su cene auto-delova od 2013. do kraja 2021. sa isključenim uticajem inflacije porasle za 44 odsto.

„Istovremeno zbog rasta potražnje, nedostatka sirovina za proizvodnju i problema sa globalnim transportom očekuje se da će cene rezervnih delova u narednih nekoliko meseci porasti još više, neki kažu i za preko 60 odsto. Ne sme se zaboraviti da je u poslednjih godinu dana, na tržištu Srbije, osim porasta cene delova izmeren rast cene usluga, takozvani norma čas u ovlašćenim servisima za 50 odsto, a ovo je pratio i rast cene farbarskog i potrošnog materijala. U zavisnosti od obima oštećenja, cena rezervnih delova učestvuje u računu popravke od 50 do 80 odsto, što znači da možemo očekivati prosečne štete i za 50 odsto veće od prošlogodišnjih, ako se obistine procene stručnjaka", navode u „Triglav osiguranju“. Rast računa popravke, kako ocenjuju, može dovesti do povećanja broja tzv. totalnih šteta kada je vrednost vozila umanjena za vrednost olupine manja od vrednosti popravke, ali usled porasta cene polovnih vozila na tržištu Srbije za nekih 15 do 20 odsto u odnosu na isti period prošle godine i ovdje osiguravači moraju da planiraju povećane troškove. Osim ovoga, u „Triglavu" kažu da osiguravači mogu očekivati i porast posrednih šteta koje se javljaju usled nestašice rezervnih delova, kao što su krađa delova ili celokupnog osiguranog vozila.

Osiguravači mogu naći balans

Na koji način pronaći balans između rasta cene premije i troškova šteta, svakako je pitanje za aktuale, a osiguravači tvrde da je to moguće.

Branko Pavlović ističe da su zahvaljujući poznavanju odgovarajućih metoda i tehnika, aktuari osposobljeni da prate trendove u štetama i pravovremeno predlažu adekvatne korekcije premije.

„Oslanjanjem na pravila aktuarske struke, osiguravajuće kompanije će uspeti da pronađu odgovarajući balans i obezbede

NBS

Koliki je profit osiguravača od autoosiguranja?

Prema podacima kojima raspolaže Narodna banka Srbije, a na osnovu redovnih izveštaja koje društva za osiguranje/reosiguranje dostavljaju NBS, dobitak pre oporezivanja na ime obaveznog osiguranja vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima (Autoodgovornost) za 2020. godinu je iznosio 11.090 miliona dinara, a za 2021. godinu 10.799 miliona dinara.

da budu u stanju da izvrše sve obaveze prema osiguranicima u budućnosti", ocenjuje Pavlović.

U „Sava osiguranju" takođe podsećaju da je pronalaženje balansa između rasta cene premije i troškova šteta osiguravajućih društava, zadatak aktuarske matematike. Polazna osnova za pronalaženje navedenog balansa je, kako pojašnjavaju, činjenica da rast troškova šteta direktno utiče na premije osiguranja.

U toku 2022. godine cene novih automobila porasle su za 12 odsto, dok su cene polovnih automobila porasle za više od 40 odsto

„Premije osiguranja moraju biti odmerene na način da pokriju sve štete, ali i sve ostale troškove Društva. Jasno je da se optimizacijom troškova poslovanja može ostaviti veći prostor (u iznosu premije) koji se odnosi na štete pa samim tim i ponuditi i dalje konkurentnu premiju osiguraniku. Digitalizacija poslovanja je svakako jedan od najvažnijih aduta u priloge optimizaciji troškova koja vodi u konkurentnu premiju osiguranja, ali i kadrovska i stručna osposobljenost koja omogućava multitasking, čime bi se uticalo na veću produktivnost, pa samim tim i manje troškove poslovanja", kažu u toj osiguravajućoj kući. Takođe, kako navode, treba konstatno oslušivati potrebe klijenta i pripremati ponudu proizvoda koja je fokusirana na ono što je suština potrebe klijenta, čime bi se ostavio prostor da se u nekim paketima proizvoda i/ili paketima rizika u okviru jednog proizvoda ostvari povoljnija/konkurentnija premija osiguranja. „Na kraju, neizostavno, ukoliko rast šteta bude indukovani rastom cena (materijala i usluga koji čine nadoknadu kod osiguranja gde je predmet osiguranja materijalne prirode) efekti optimizacije će biti ograničeni, a porast premija moraće da prati i porast cena materijala i usluga koji čine nadoknadu osiguraniku", objašnjavaju u „Sava osiguranju“.

U „Triglav osiguranju" kažu da je iz ugla osiguravača balans moguće pronaći na osnovu određivanja fer premije osiguranja, kako bi osiguravači bili u mogućnosti da ispune obaveze prema ugovoru o osiguranju, a osiguranici bili osigurani na odgovarajući način od rizika kojima su izloženi. Ovaj proces, kako kažu, podrazumeva preispitivanje tarifa premija, homogenizaciju cenovnika u smislu rizika (trenutnog rizika kao i izmenjenog uslovljeno trenutnom situacijom), a sve ovo u cilju da ugovarači osiguranja dobiju adekvatno pokrivenost po odgovarajućoj ceni.

„Uzimajući u obzir da se cena osiguravajućeg pokrivenosti bazira na rezultatima koje trenutno imamo, a koji su relativno dobri, drastično povećanje premije osiguranja u ovom trenutku nije osnovano. Istovremeno, polise koje prodajemo danas imaju štete u narednih 12 meseci, kada se može očekivati da će računski popravke biti daleko veći nego što je to bio slučaj u prethodnom periodu. Mišljenja smo da će ovo neminovno dovesti do pogoršanja štetnog rezultata u ovoj vrsti osiguranja, pa se na osnovu toga kao plan mera sprovodi kontinuirana analiza portfolija osiguranja prema parametrima rizika, od kojih neki mogu biti: starost vozača, starost vozila, marka vozila, snaga motora itd, koja omogućava donošenje zaključaka o homogenim grupama rizika u pogledu nivoa riziko premije osiguranja", objašnjavaju u „Triglav osiguranju“.

Osiguravači, kako kažu, ne treba da razmišljaju samo u pravcu linearnog povećanja cene premije, već i da se određeni učinak može ostvariti kroz redizajniranje postojećih proizvoda, popusta i doplata, te uvođenjem novih parametara od kojih zavisi iznos premije osiguranja i na osnovu kojih se rizik preciznije definiše.

„Tako bi npr. trebalo revidirati popuste na starost vozila, jer smo svedoci situacija da se vozila dve do tri godine stara prodaju po ceni novog vozila, jer se na isporuku novih vozila čeka i duže od godinu dana. Istovremeno, kod troškova popravke novih i vozila do 5 godina starosti nema nikakve razlike", kažu u toj osiguravajućoj kući. ■